

Мелітопольський державний педагогічний університет ім.Б.Хмельницького

Кафедра соціології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри

Протокол ІЮ від 27.08.2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціально-політичний капітал муніципальних спільнот

спеціальність **054 Соціологія**

факультет ІМЕ

Млітополь, 2020 рік

Робоча програма «Соціально-політичний капітал муніципальних спільнот» для здобувачів спеціальності **054 Соціологія**
„28” серпня, 2019 року- 8 с.

Розробники: кандидат філософських наук, доцент Букреєва І.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціології

Протокол від “28”серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри соціології

_____ Афанасьєва Л.В.

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за спеціальністю 054 Соціологія

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова (_____)

(підпис)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 6	Галузь знань 05 Соціально-поведінкові науки	Варіативна	
Модулів – 2	Спеціальність 054 Соціологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: -		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		10-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 3	Ступінь вищої освіти: магістр	30 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		122 год.	год.
	Індивідуальні завдання: год.		
	Вид контролю: іспит		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у студентів систему логічно завершених знань про складові соціально-політичного капіталу муніципальної спільноти.

Завдання: виробити навички та уміння використовувати прикладні та наукові методи аналізу соціального та політичного капіталу міста, враховуючи внутрішньополітичні та соціальні процеси українського суспільства.

Володіти компетентностями:

Застосовувати головні методи аналізу регіональних проблем та технології їх вирішення, які необхідні в дослідницькій діяльності соціолога, в його роботі в муніципальних, громадських та політичних інститутах, в консалтингових та ін. структурах.

Розробляти схеми і методики аналізу (моніторингу) системи міського управління, ситуації міста тощо; формулювати місію і стратегічні пріоритети розвитку міста.

Визначати ефективність соціальної політики міста
Розробляти системні підходи до управління громадою

Аналізувати факти та явища, які впливають на формування міського середовища

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		л	П	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1											
Змістовий модуль 1. Концепція соціально-політичного капіталу як теоретична та методологічна основа вивчення міста											
Тема 1. Соціальний капітал: сутність і генезис його трактування	16	2	2		12						
Тема 2. Соціальний капітал і креативність	20	4	4		12						
Тема 3. Соціальний і політичний капітал та їх вплив на довіру до публічної влади	20	4	4		12						
Тема 4. Концептуальна модель широкого розуміння капіталу	20	4	4		12						
Тема 5. Концепція соціокультурного капіталу як теоретична основа для вивчення міста	20	4	4		12						
Разом за змістовим модулем 1	96	18	18		60						
Змістовий модуль 2. Соціально-політичний капітал міста: складові частини, рівні, джерела та умови накопичення.											
Тема 6. Місто як соціальне середовище, форма існування соціального капіталу	20	4	2		14						
Тема 7. Комунальний капітал як сукупність соціальних ресурсів життєдіяльності міста	16	2	2		12						

Тема 8. Соціально-політичне поле формування муніципального капіталу	16	2	2		12						
Тема 9. Муніципальний капітал як сукупність ресурсів самоуправління	16	2	2		12						
Тема 10. Негативні, дисфункціональні форми соціально-політичного капіталу	16	2	2		12						
Разом за змістовим модулем 2	82	12	10		60						
Усього годин	180	30	28		122						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальний капітал: сутність і генезис його трактування 1. Генезис поняття «соціальний капітал» 2. Основні концепції соціального капіталу	2
2	Соціальний капітал і креативність 1. Форми соціального капіталу 2. Соціально-психологічні чинники креативного менеджменту 3. Мотивація креативного менеджменту 4. Індивідуальна креативність 5. Соціальний капітал 6. Зміна парадигми соціального капіталу	4
3	Соціальний і політичний капітал та їх вплив на довіру до публічної влади. 1. Сутність та особливості політичного капіталу 2. Особливості політичного капіталу в Україні 3. Рекомендації щодо розширення простору довіри через формування політичного капіталу в Україні	4
4	Концептуальна модель широкого розуміння капіталу 1. Генезис поняття «капітал». 2. Види та форми капіталів. 3. Інституційне середовище.	4
5	Концепція соціополітичного капіталу як теоретична основа вивчення міста	4

	1. Соціальний капітал міста: сутність та складові 2. Структурні елементи міського капіталу	
6	Місто як соціальне середовище, форма існування соціального капіталу 1. Міська повсякденність 2. Міська системи соціальних інститутів 3. Місто як джерело соціального порядку 4. Соціальна географія міста 5. Політичний образ міста	2
7	Комунальний капітал як сукупність соціальних ресурсів життєдіяльності міста 1. Місто як соціальне поле взаємодій людей 2. Місцеве співтовариство 3. Територіальна громада 4. Довіра як основа капіталу	2
8	Соціально-політичне поле формування муніципального капіталу 1. Символічна природа політичної боротьби 2. Бюрократичний капітал як мета капітал держави 3. Особливості політичного капіталу України	2
9	Муніципальний капітал як сукупність ресурсів самоуправління 1. Соціальне партнерство 2. Проблема соціального відчуження 3. Громадянська участь у місцевому управлінні	2
10	Негативні, дисфункціональні форми соціально-політичного капіталу 1. Умови та форми появи квазікапіталу 2. Феномен недовіри 3. Позитивні та негативні ресурси соціального конфлікту 4. Феномен місцевого відчуження 5. Корупція як форма квазікапіталу	2
Усього		28

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Концепції соціально-політичного капіталу як теоретична основа вивчення міста	12
2	Соціально-політичний капітал міста: складові частини, рівні, умови накопичення	12
3	Міська соціалізація як ресурс накопичення капіталу	12
4	Формування теорії парламентаризму	12
5	Соціальне партнерство як процес взаємодії локальних місцевих груп	12
6	Емпірична інтерпретація складових соціально-політичного капіталу міста	14

7	Показники та індикатори соціального капіталу міста	12
8	Показники та індикатори політичного капіталу міста	12
9	Джерела першопочаткового накопичення капіталу міста	12
10	Роль ГО у процесі накопичення соціального капіталу	12
	Разом	122

6. Методи навчання

1. Словесні: лекція, бесіда, пояснення.
2. Наочні: демонстрація, ілюстрація.
3. Проблемні лекції.
4. Розв'язування задач, творчих завдань.
5. Робота в Інтернет.
6. Складання графічних схем.
7. Робота в малих групах.
8. Семінари-дискусії.
9. Мозкові атаки.
10. Презентації.

7. Методи контролю

1. Усне опитування.
2. Письмовий контроль.
3. Тестування.
4. Екзамен.

8. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. навчальний план; навчальна програма;

2. електронний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни;
3. підручники і навчальні посібники;
4. завдання для самостійної роботи студентів;
5. контрольні завдання до практичних занять; тестові завдання;
6. завдання для проведення поточного і підсумкового контролю.

11. Рекомендована література

Базова

1. Бурдые П. Формы капитала // Экономическая социология. - 2002. - Т.3. - № 5. - С. 60-74. Режим доступа: www.ecsoc.msses.ru.
2. Радаев В.В. Понятие капитала, формы капиталов и их конвертация // Общественные науки и современность. - 2003. - № 2. – С. 5-17.
3. Сиразева А.М. Инвестиции в человеческий капитал как фактор экономического роста: диссертация кандидата экономических наук: 08.00.01. – Самара, 2000. – 199 с.
4. Бобух І.М. Пропорції та перспективи формування національного багатства України: монографія / Ін-т екон. та прогнозув. - К., 2010.- 372 с.
5. Краткий словарь терминов / Всемирный банк. Режим доступа: <http://www.worldbank.org/depweb/beyond/mirror/glossary.html>.
7. Руденко А.Ф. Метаморфози політичного капіталу / А. Ф. Руденко [Електронний ресурс] – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/11_EISN_2010/Politologia/64246.doc.htm

Допоміжна

1. The Guidebook: a guide to using green purchasing in your business. Режим доступа: <http://www.cannybuyer.com/guidebook/capital-model.shtml>.
2. Кирдина С. Может ли ученый изменить мир? (Эрнандо де Сото. Загадка капитала ...). // Отечественные записки. - 2004, № 6. Режим доступа: <http://www.strana-oz.ru>.
3. 2015-й: політичні підсумки – думка населення [Електронний ресурс] // Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва. – Режим доступа: <http://dif.org.ua/ua/publications/press-relizy/2015-i-politichni-pja.htm>.
4. Пилипенко А. Н. Ценностные основания либеральной перспективы Украины / А. Н. Пилипенко, Н. И. Литвиненко // GISAP. Economics, jurisprudence and management. – 2013. – № 2. – С. 34-37. – Режим доступа: : <http://gisap.eu/ru/node/18956>; также: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/gejm_2013_2_11.pdf.
5. Головаха Є. Таких низьких показників довіри до влади, які має Україна, в Європі просто не спостерігається [Електронний ресурс] / Євген Головаха // Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва. – 2014. – Режим доступа: http://dif.org.ua/ua/commentaries/sociologist_view/djowjdgowopgipwergprihgp.htm.
6. Галкин А.А. Дефицит политического доверия и пути его преодоления / А.А Галкин // [Электронный ресурс] // Власть – 1998. – № 11 / Сайт: «Наследие Отечества». – Режим доступа: <http://old.nasledie.ru/persstr/persona/galkin/article.php?art=23>.
7. Шаповаленко М. В. Політична стабільність та політичний капітал в умовах трансформації суспільства. [Електронний ресурс] – Режим доступа: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nchnpu_022_2014_14_10.pdf.
8. Шаповаленко М.В. Складові політичної стабільності в умовах трансформації суспільства [Текст] / Марина Володимирівна Шаповаленко // Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. – № 1111, серія «Питання політології». – Вип. 26. – 2014. – С.5-10.

9. Бурдьё П. Формы капитала [Электронный ресурс] / П. Бурдьё; пер. с англ. М. С. Добряковой // Экономическая социология : электронный журнал. – 2002. – Т. 3. – № 5. – С. 60-74. — Режим доступа: https://ecsoc.hse.ru/data/2011/12/08/1208205039/ecsoc_t3_n5.pdf#page=60.
10. Бурдьё П. Политический капитал [Текст] // Пьер Бурдьё. Социология политики. – Москва: Socio-Logos, 1993. – С. 208-215.
11. Putnam, R.D. Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy [Текст] / Robert D. Putnam. – Princeton: Princeton University Press, 1994. – 258 p.
12. Eastis C. M. Organizational diversity and the production of social capital / [Text] Carla M. Eastis // The American Behavioral Scientist. – Vol. 42. – No. 1. – Sept. 1998. – P. 66-77.
13. Kohen J. L. American Civil Society Talk / Jean L. Kohen // Philosophy & Public Policy. 1998. – Vol. 18. – No. 3 (Special Issue). – P. 17-19.
14. Schugurensky D. Citizenship Learning and Democratic Engagement: Political Capital Revisited [Electronic resource] / Daniel Schugurensky // Conference Proceedings. 41st Annual Adult Education Research Conference. Vancouver, Canada. 2000-06-02. – Pp. 417–422. – Access mode: http://legacy.oise.utoronto.ca/research/edu20/documents/politicalcapitalDS_2000.pdf.
15. Гузар, Любомир [Электронный ресурс] / Блаженніший Любомир Гузар. Потреба говорити // Католицький оглядач. – Лютий 6, 2016. – Режим доступу: <http://catholicnews.org.ua/potreba-govoriti>